

kastet et saadant Forslag under Henvisning til, at det vilde være rigtigere, at saadanne allerede afholdte Udgifter henvises til Afgjørelse ved Statsregnskabet istedetfor til Afgjørelse paa en saadan Efterbevillingslov. Det er jo oplyst under den Debat angaaende dette Punkt, som har fundet Sted i det andet Thing, at det Tilfælde netop forelaa i Samlingen 1859—60, at de enkelte Paragrafer i en saadan Lov om Efterbevilling forkastedes, og at saa tilsidt den hele Lov forkastedes. Men paa den anden Side har Thinget dog maattet gaa ind paa at fremme for en saadan forlangt Efterbevilling, særlig under Henvisning til, at man, naar Regjeringen var i Tvivl om, hvorvidt den havde den fornødne Hjemmel til at afholde de paagjældende Udgifter, fandt det rigtigere at give Regjeringen, den vedkommende Minister, en saadan Efterbevilling. Jeg tror derfor, at det Standpunkt, som dette Thing har indtaget med Hensyn til det Spørgsmaal, netop er det, at forsaavidt den vedkommende Minister maatte finde det i sin Interesse at faae en saadan Efterbevilling og derigjennem faae Decharge for den afholdte Udgift, saa kunde Thinget fra sit Standpunkt ikke have Noget imod at give en saadan Bevilling. At man saa paa den anden Side skulde fordrø det som en Pligt for Ministeren at søge en saadan Efterbevilling istedetfor at faae Spørgsmaalet afgjort gennem Beslutningen med Hensyn til Statsregnskabet, det tror jeg vilde være en Opfattelse, som vilde være ganske i Strid med den, der her fra tidligere Tid af har været gjort gjældende i dette Thing, og jeg kan derfor ikke tro, at vi skulde have nogen som helst Grund til at slutte os til den Betragtning, at det skulde være konstitutionelt urigtigt at følge den Fremgangsmaade, som den ærede Regjering har fulgt. Det er ogsaa Noget, som det forekommer mig med Rette kan gjøres gjældende efter hele den Udvikling, som vor statsretlige Praxis paa dette Omraade har. Jeg skal gjøre opmærksom paa, at Spørgsmaalet om, hvorledes der skal forholdes med Udgifter, som ere blevne afholdte, uden at have været bevilgede, jo ikke foreligger afgjort i Grundlovens § 48 eller 49 eller 50; deri er jo kun sagt, at ingen Udgift maa afholdes, som ikke har Hjemmel i Finansloven eller en Tillægsbevillingslov. Nu bliver jo altsaa Spørgsmaalet dette: Men, naar nu Udgifter ere afholdte, uden at have haft en saadan Hjemmel, hvorledes skal der da forholdes? Saa kunde man jo sige: Ja, ere de afholdte uden Bevilling, saa skal der søges en Godtgørelse, ligesom der tidligere skulde søges en Bemyndigelse, og det skal saa ske i den samme Form som den paagjældende Bevilling. Det kunde jeg forstaa, hvis vi i vor statsretlige Praxis havde hyllet den Sætning, at enhver Udgift, der var afholdt uden Bevilling, uden

videre skulde være at anse som en retsstridig Handling; men jeg tror ikke, man vil paasta, at det skulde være den i vor statsretlige Praxis anerkjendte Sætning. Hvis dette nemlig var rigtigt, at denne Opfattelse havde gjort sig gjældende, er det en Selvejlsøge, at Ministeren maatte skaffe sig en Tillægsbevilling snarest mulig; thi hvis det kom til Statsregnskabet, uden at der forelaa en saadan, maatte Posten uden videre udsættes til Ansvar, der var ikke Tale om Andet. Men saaledes bære vi os jo slet ikke ad ved Statsregnskabet; der er jo ikke Tale om, at vi uden videre udsætte til Ansvar alle Udgifter, som ikke ere bevilgede. Der er jo mange, som kunne passere, skjøndt de ere afholdte uden Bevilling. Men naar man altsaa ikke føler sig bunden til en saadan Negtelse ved Statsregnskabet's Behandling, men fuldstændig frit bestemmer om, hvorvidt en Udgift skal passere eller ikke passere, saa ser jeg egentlig ikke, hvilken Betydning det har, at man først lader den, naar den allerede er afholdt, gennemgaa denne Formalitet, at behandles paa Tillægsbevillingsloven. Man ser jo ogsaa, at, selv om alle disse Bevillinger, som her er Spørgsmaal om, udbgaa af denne Lov, hvad betyder det saa Andet, end at vi sige: Vi udsætte Sagen, indtil Statsregnskabet foreligger, saa kunne vi først afgjøre, om de skulde passere eller ikke passere! Saaledes bliver altsaa hele Behandlingen paa Tillægsbevillingsloven for de allerede afholdte Udgifters Vedkommende en ren Form, hvis Betydning jeg ikke rigtig indser, at Noget kan have Interesse af at opretholde, og som jeg ikke tror, at dette Thing, efter den Holdning, det tidligere har indtaget i dette Spørgsmaal, vilde insistere paa skal iagttages. — Det var de to Punkter, som jeg vilde tillade mig at gjøre et Par Bemærkninger om, men saa er der endnu et tredie, som jeg dog ikke vil forbigaa med Læshed. Jeg fremhævede, at der i det andet Thing er indkommet paa Forslaget et ikke ubetydeligt Beløb, nemlig en Sum af 200,000 Kr. til Udvidelse af Havnen ved Frederikshavn. Det forholder sig jo dermed saaledes, at der oprindeligt var fremsat et særligt Lovforslag derom med en udsælg Motivering; dette blev sendt i Udvalg, men, istedetfor at blive videre behandlet der, reduceredes hele Lovforslaget til disse to Linier paa Tillægsbevillingsloven. Altsaa ved en Afstemning om denne enkelte Post skulde vi nu her afgjøre et saa vigtigt og for Søfarten saa betydningsfuldt Spørgsmaal, som jeg tror, at dette er. Der er jo skrevet og forhandlet meget om det i lang Tid, og jeg tror, at hele dette Havnespørgsmaal ved Frederikshavn er Noget, der frembyder en særlig Interesse; men jeg kan da ikke skjønne rettere, end at det i og for sig vilde være det Naturligste og det Nødvendigste, at dette Thing fik Leilighed til gennem en Forhand-